

Täysistunto

Torstai 16.6.2022 klo 16.01—19.54

2.1. Suullinen kysymys EU:n sosiaalisesta ilmastorahastosta (Jani Mäkelä ps)

Suullinen kysymys SKT 123/2022 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt aloitetaan. — Edustaja Mäkelä.

Keskustelu

16.02 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Vuosi sitten käytiin eduskunnassa kova väantö EU:n elvytyspaketista. Hallitus väitti, että paketti olisi ainutkertainen ja tarkkarajainen. Eduskunta paalutti tiukat ehdot, ettei jatkossa sellaisia tulonsiirtoja hyväksyttäisi, mutta niin te hallituksessa vain olette hyväksymässä.

EU:ssa viedään vauhdilla läpi sosiaalista ilmastorahastoa. Se tarkoittaa selkokielellä, että vaikkapa Puolassa tai Unkarissa luovuttaisiin fossiilisista polttoaineista suomalaisten rahoilla, samalla kun suomalaiset maksavat polttoaineista EU:n korkeinta hintaa. Hallitus on väittänyt olevansa rahastolle kriittinen, mutta niin vain hanke raksuttaa eteenpäin Brysselissä kriittisyydestänne vähät välittäen. Hallitus onkin jo veivannut puheensa siihen asentoon, että millainen rahaston pitäisi olla jos ja kun se toteutuu.

Arvoisa puhemies! Kysynkin hallitukselta: miten te selitätte tämän takinkäännon? Miksi te ette sano suoraan ei tälle taas uudelle häpeämättömälle välistävedolle?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ministeri Tuppurainen.

16.03 Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Silloin sovittiin tästä yhteisestä EU:n elpymisrahastosta. Sen toimeenpano on parhaillaan käynnissä, ja myös Suomessa on tehty kestävän kasvun ohjelma. Ja voi sanoa näin Ukrainan sodan valossa — Venäjän käynnistämän sodan valossa — että sinänsä sen elpymisvälineen käyttö on nyt oikea-aikaista, koska sillä voidaan tukea vihreää siirtymää, sitä, että EU:ssa ja Suomessa ollaan aiempaa omavaraisempia energiantuotannon suhteen ja vieläpä tavalla, joka edistää meidän tavoitetta tulla hiilidioksidineutraaliksi eli päästä eroon kasviuonekaasupäästöistä. Seuraamme hyvin tarkoin, että toimet ovat oikeasuuntaisia ja että ne tehdään yhteisesti sovittujen ohjelmien mukaisesti.

Mitä tulee ajatukseen tästä EU:n uudesta ilmastotoimi- ja sosiaalirahastosta: Me olemme noudattaneet siinä hyvin tiukkaa linjaa. Uutta rahastoa ei tarvita, ja nyt puheenjohtajamaa Ranska esittää, että rahoituskehyksiä ei avattaisi vaan pystyttäisiin tekemään tarvittavat ratkaisut nykyisten rahoituskehysten puitteissa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 74/2022 vp

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Nyt pyydän niitä edustajia, jotka tästä aihealueesta haluavat esittää jatkokysymyksiä, painamaan V-painiketta ja nousemaan seisomaan. — Edustaja Mäkelä jatkaa.

16.04 Jani Mäkelä ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun tähän kysymykseen en saanut suoraan vastausta, niin kysyn sitten isomman kysymyksen:

EU:n parlamentti on äskettäin esittänyt perussopimusten muuttamista. Parlamentin esittämät muutokset ovat kauheaa kuunneltavaa. Listalla on siirtyminen määränemistöpäätöksiin yhä useammissa asioissa ja EU:n vallan laajennus myös terveys-, sosiaali- ja puolustuspolitiikkaan. [Perussuomalaisten ryhmästä: Herranen aika!] Kaiken huippu on vaatimus lainsäädäntöoikeudesta ja budjettivallasta EU-parlamentille — synkkää ja syvää liittovaltiokehitystä. Toteutuneena nämä muutokset merkitsisivät itsenäisen päätösvallan loppumista — Suomi sellaisena kuin sen nyt ajattelemme, lakkaisi olemasta. Taas kerran EU hyväksikäyttää kriisiä valtansa syventämiseen ja kansallisvaltioiden itsenäisyyden kiistämiseen.

Arvoisa puhemies! Nyt ei riitä kriittisyys. Kysynkin pääministeri Marinilta: tuleeko Suomi yksiselitteisesti ja ilman mitään kiertelyä, tarvittaessa vaikka ainoana maana yksimielisyysvaatimuksen nojalla, torjumaan ehdotetun perussopimusten muuttamisen? [Petri Huru: Sanotteko ei? — Perussuomalaisten ryhmästä: Kyllä vai ei?]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Pääministeri Marin.

16.05 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puheenjohtaja! Euroopan parlamentilla tietenkin on mahdollisuus ja oikeus tehdä erilaisia esityksiä, ja Suomi ei kuitenkaan ole tukenut tai esittänyt minkäänlaisia muutoksia perussopimuksiin. Me emme nyt kaipaa perussopimusmuutoksia, vaan me kaipaamme toimivaa EU:ta, joka on toimintakykyinen vaikeissa tilanteissa. Me olemme kokeneet nyt kaksi historiallista kriisiä viime vuosien aikana: ensimmäisenä globaalin pandemian, nyt sodan Euroopassa. Me tarvitsemme toimintakykyistä EU:ta, ja onneksi EU on myös tänä keväänä osoittanut vahvaa toimintakykyä Ukrainan kriisissä asettamalla vahvoja sanktioita Venäjää kohtaan ja samalla tukemalla Ukrainaa mittavasti — tietenkin jäsenmaat tässä ovat avaintoimijoita. Me tarvitsemme toimivaa EU:ta. Me emme sinänsä ole tukeneet ajatusta siitä, että pitäisi lähteä tälle perussopimusten muutosten tielle, mutta tietenkin parlamentilla on mahdollisuus näitä erilaisia esityksiä tehdä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Purra.

16.06 Riikka Purra ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Useissa EU-maissa on tuettu ja tuetaan kansalaisia selviämään inflaation kanssa esimerkiksi polttoaineiden ja energian veronalennuksin. Tämä kansalaisten auttaminen epäilemättä on aiheuttanut näiden maiden valtiontalouksiin jonkinlaista räsitettä, ja ehkä juuri tästäkin syystä komissio sitten kaavailee tällaista sosiaalirahastoa. Eli tällä kertaa rautalangasta: Suomi tällaisessa välineessä maksaisi muiden jäsenmaiden omille kansalaisilleen antamia tukia, siis samaan aikaan, kun Suomen hallitus ei edelleenkään näe tarpeelliseksi auttaa omassa maassa meidän omia kansalaisiamme selviämään näiden hintojen ja inflaation kanssa. [Leena Meri: Niinpä! — Antti Lindtman: Tuo ei pidä paikkaansa!] Tämä on paitsi tietenkin hyvin epä-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 74/2022 vp

oikeudenmukaista, kuten kaikki ymmärtävät, myös suoraan sanottuna röyhkeää — että täällä kärvisteltäisiin ja Välimeren rannoilla sitten elettäisiin näillä rahoilla. [Vasemmalta: Törkeä väite!]

Haluaisin vielä selvemman vastauksen eurooppaministeri Tuppuraiselta. [Puhemies koputtaa] Tuletteko torjumaan tällaisen tulonsiirtovälineen kaikissa oloissa? [Jussi Saramo: Uskotteko te itse näihin juttuihin?]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ministeri Tuppurainen.

16.08 Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Purra, esititte aika värikkään kysymyksenasettelun. [Mauri Peltokangas: Suora kysymys, suora vastaus!] Haluan myös sanoa, vaikka se ei kuulu minun vastualueelleni, että Marinin hallitus on tehnyt kyllä hyvin paljon tavallisten ihmisten pärjäämisen edistämiseksi. [Perussuomalaisten ryhmästä: Kyllä vai ei?] Ajatellaan vaikka, että elokuun alusta tulee kansaneläkeindeksiin sidottujen sosiaaliturvaetuuksien ylimääräinen korotus, monta kymmentä euroa tavallisen pienituloisen eläkkeensaajan arkeen. [Mika Niikko: Minkä maan?] Ei ole mikään asioita kokonaan muuttava, mutta kuitenkin askel eteenpäin. Me haluamme pitää huolta, että Suomessa kaikki pysyvät mukana, mutta teemme sen tavalla, joka sopii meille.

Me emme kannata sitä, että luotaisiin EU-väline, jossa annettaisiin suoria tulotukia kotitalouksille. Suomi vastustaa sitä. Meidän kantamme on tähän hyvin kriittinen. [Perussuomalaisten ryhmästä: Kriittinen vai ei?] Tämä ilmastotoimien sosiaalirahasto sellaisena kuin sitä komissio esitti — sitä esitystä ei enää ole. Nyt keskustellaan aivan uudesta tilanteesta, keskustellaan siitä, millä tavalla irtaudutaan venäläisestä fossiilienergiasta ja miten se tehdään tavalla, joka rakentaa aiempaa omavaraisempaa Eurooppaa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Peltokangas.

16.09 Mauri Peltokangas ps (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Ministeriltä nyt ei vain saa suoraa vastausta ”kyllä” vai ”ei”. Ymmärrämme nyt sen, koska sitä väännetään ja pyöritään kuin kissa kuumaa puuroastian ympärillä. On siis syntymässä tulonsiirtoautomaatti, jolla valutetaan suomalaisen veroeuroja esim. Italian hyväksi. Se on rajat ylittävää sosiaaliturvaa. Suomi maksoi juuri 6,6 miljardia. Mitä me saimme elvytyspaketista? Neljä miljardia miinusta. Tämä on käsittämätöntä kehitystä. Euroopan unioni luo lonkeroitaan enemmän ja enemmän meidän suvereniteetin ympärille. Aiotteko te todella antaa jälleen periksi vai seisotteko selkä suorana Suomen yhteiskunnan puolesta, ettei meidän verovaroja valu enempää siihen himmeliin? Saanko suoran vastauksen? [Jukka Gustafsson: Neljäs sama kysymys! Eikö tämä riitä jo?]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ministeri Tuppurainen. [Hälinää — Puhemies koputtaa] — Ministeri Tuppurainen vastaa nyt.

16.10 Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos mahdollisuudesta vastata tähän kysymykseen. — Esitätte nyt hyvin jyrkästi tämän. Olen tässä jo aiemminkin todennut, että Suomi ei kannata sitä, että luotaisiin uusi EU-rahasto, jolla annettaisiin suoria tulotukia kotitalouksille. Se ei ole

Pöytäkirjan asiakohta PTK 74/2022 vp

koskaan ollut EU:n tapa toimia, emmekä me halua avata sitä polkua. Se olisi kalteva tie, ja me emme sellaista halua tukea.

Olemme edustaneet linjaa, että olemme vastikään sopineet EU:lle seitsemänvuotiset rahoituskehykset, samassa yhteydessä myös tämä elpymisväline. Näillä olemassa olevilla rahastoilla pitää saada aikaan enemmän. Suomi peräänkuuluttaa tehokkuutta ja tarkoituksenmukaisuutta. Me haluamme edistää sellaista Euroopan unionia, joka on irti kytketty venäläisestä fossiilienergiasta ja joka tavoittaa oman kasvihuonekaasupäästötavoitteen — 2050 hiilineutraalisuus — ja tekee sen tavalla, jossa kaikki pidetään mukana. Mutta vastuu sosiaalipolitiikassa on jokaisella jäsenmaalla itsellään, rahoituskehyksiä ei avata, uutta rahaa ei olla antamassa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Tavio.

16.11 Ville Tavio ps (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Kuten me kaikki muistamme, niin te, pääministeri Marin, ajoitte tämän EU:n tulonsiirtounionin pystyyn, valitettavasti, kokoomuksen puheenjohtaja Orpon tuella, ja nyt tämä tulonsiirtounioni on olemassa. [Naurua] — Se ilmeisesti huvittaa teitä. — Mutta suomalaista veronmaksajaa se ei hirveästi huvita, koska nyt suomalaisten verovaroin on tuettu esimerkiksi näitä italialaisten energiaremontteja. Ja meidän emme halua enää uusia tukipaketteja. Te ette näköjään osaa suoraan sanoa, aiotteko te niitä vastustaa, mutta kun te perustelitte tätä aiempaa tukipakettia sillä, että meidän kaupparamme Italian kanssa kasvaa, niin kertokaa nyt edes: kuinka paljon tämän EU:n elvytyspaketin johdosta Suomen kauppa Italian kanssa on kasvanut?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Pääministeri Marin.

16.12 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ulkomaankauppaministeri Ville Skinnari ei ole nyt paikalla. Hän varmasti pystyisi vastaamaan tähän kysymykseen, mutta tuo kysymyksenasettelu oli hyvin epämääräinen. Me kävimme rahoituskehysneuvottelut ja me kävimme neuvottelut elpymisvälineestä, ja itse asiassa — toisin kuin edustaja Tavio täällä antaa kuvan — Suomi kyllä kannatti hyvin vahvasti sitä, että näitä rahoja käytetään nimenomaisesti vihreään siirtymään. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] Sen vuoksi me olemme osoittaneet tästä omasta kokonaisuudestamme mittavan osan nimenomaisesti vihreisiin investointeihin, vihreään siirtymään ja digitaaliseen siirtymään, ja me tuimme hyvin vahvasti näitä mahdollisuuksia. On erittäin hyvä, että myös muualla Euroopassa tätä vihreää siirtymää tehdään, ja kyllä, näitä elpymisvälinerahoja pitääkin käyttää juuri tämänkaltaiseen toimintaan. Eli asianlaita ei ole sellainen kuin edustaja Tavio tässä antaa ymmärtää. [Ville Tavio: Ne ovat tulonsiirtoja!]

Mitä tulee tähän sosiaalirahastokysymykseen: Tämä alkuperäinen esitys on nyt siivottu pois pöydältä. Me olemme sitä vastustaneet, mutta me emme sinänsä vastusta solidaarisuuselementtejä, mitä tulee vaikkapa päästökauppajärjestelmän laajentamiseen. [Perussuomalaisten ryhmästä: No niin! — Oho! — Tulihan se sieltä!] Eli kysehan on siitä, [Puhemies koputtaa] että jos päästökauppajärjestelmää laajennetaan, millä tavalla varmistetaan se, että tavalliset ihmiset pärjäävät.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Aika on nyt täynnä. — Edustaja Mykkänen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 74/2022 vp

16.13 Kai Mykkänen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiinnitin huomiota, kun eurooppaministeri Tuppurainen tuossa jokin aika sitten totesi, että nythän tässä tehdään ikään kuin oikeanlaista siirtymää, kun tänä vuonna pusketaan rahaa EU:n yhteisestä pussista, ja nyt pääministeri vielä lisäsi, että emme vastusta solidaarisuuselementtejä siinä suhteessa, että jaetaan esimerkiksi päästökauppatuloja EU:n laajuisiin investointeihin. Kysyn vain: eikö nyt tässä vaiheessa ala olla selvää, että tällainen valtioiden ja EU:n velkavetoisiin investointeihin perustuva malli törmää rajoitteisiinsa? Meillä on ennätysmäinen inflaatio 30 vuoteen, pidempäänkin useimmissa maissa. Meillä Euroopan keskuspankki joutuu vetämään hätäjarrusta, ja on aika selvää, että kun yritämme velkarahalla taloutta käynnistää, niin resursseja ei riitä, hinnat nousevat ja kansalaiset sen takia ostovoimaltaan köyhtyvät. Pääministeri, eikö nyt olisi aika ajatella, miten yritykset saadaan investoimaan [Puhemies koputtaa] ja kenttä toimintavarmaksi ei-velkavetoiselle elvytykselle?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Pääministeri Marin.

16.14 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun me puhumme inflaatiosta, on myös hyvä havaita, mistä iso osa tästä johtuu, ja se johtuu tietenkin fossiilisten polttoaineiden kallistumisesta, siitä, että me olemme valtavan riippuvaisia Eurooppa Venäläisestä energiasta — onneksi Suomi ei ole niin riippuvainen kuin moni muu maa, mutta Eurooppa on aivan liian riippuvainen fossiilisesta polttoaineesta, jota tuodaan Venäjältä Eurooppaan. [Kai Mykkänen: Jos johtuisi vain siitä, korot eivät nousisi!] Tämä fossiilisten polttoaineiden hintojen nousu on nyt kiihdyttänyt inflaation äärimmillensä, ja sen vuoksi me olemme yhteisesti ongelmissa. Ja kyllä, me nimenomaisesti nyt tarvitsemme rahoitusta vihreään siirtymään. Meidän pitää irtautua fossiilisista polttoaineista, ja me tarvitsemme uusia investointeja, ja tämä tarkoittaa myös sitä, että näihin investointeihin pitää ottaa lainaa.

Kysymys kokonaisuudessaan valtioiden velkakestävydestä on aiheellinen, ja tämän huolen jaan. Suomi on pitänyt vahvasti esillä sitä, että pitää kaikissa tilanteissa, myös näiden investointipaineiden edessä, huolehtia, että valtioiden velkakestävyys on meidän agendallamme ja että sille tehdään moniakin asioita, ja tämä on myös linja, jota me edustamme. [Puhemies koputtaa] Mutta sinänsä investointeja tarvitaan, ja nimenomaisesti fossiilisista polttoaineista irtautumiseen.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Edustaja Essayah.

16.15 Sari Essayah kd (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa puhemies! Kun, pääministeri Marin, veitte täällä salissa silloin vuosi sitten EU:n elpymispaketin läpi, niin silloin kirjattiin, että Suomi ei sitoudu enää sellaisiin toimenpiteisiin, joilla EU:ta kehitetään epäsymmetrisen tulonsiirtounionin suuntaan. [Oikealta: Näin on!] Juuri äsken te totesitte, että te näette nämä solidaarisuussiirot hyväksyttävänä. Eli nyt ovat tulossa siis tieliikenteen ja rakennusten päästökauppatulot — voimme hyvin kuvitella, mistä ilmansuunnasta näitä päästökauppatuloja kertyy — joiden kautta ollaan sitten tätä sosiaalirahastoa pistämässä pystyyn, ja sosiaalirahastolla on puolestaan tarkoitus sitten Etelä-Euroopan energiaremontteja olla avustamassa. Eikö tämä ole tulonsiirtounionia jos mikä? Eli me pitkien etäisyyksien ja kylmän ilmaston maana olemme maksamassa Etelä-Euroopan energiaremontit. En yhtään ihmettele, että kansalaiset ovat suuresti närkästyneet tästä suunnasta, mihin te olet-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 74/2022 vp

te viemässä Suomen EU-politiikkaa. Nyt on ponteva aika vastustaa sosiaalirahastoa. Me emme tarvitse sellaista elementtiä. [Puhemies: Nyt on ponteva aika esittää kysymys!] Se on suoranainen tulonsiirtoelementti.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Pääministeri Marin.

16.17 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ehkä nyt on kuitenkin syytä yhteisesti todeta, että tämänkaltaisia elementtejä on ollut jo pitkään EU:ssa. Me sovimme yhteisesti rahoituskehyksistä, [Vilhelm Junnilan välihuuto] ja esimerkiksi maatalouden kehittämisrahat, jotka meille ovat erittäin tärkeitä, tai monet muut asiat, ovat tulonsiirtoja. Me yhteisesti maksamme EU:n budjettiin, monivuotiseen rahoituskehykseen, ja sitten me jaamme ja allokoimme tuota rahaa yhteisesti. Ei tämä ole mikään uusi elementti tai uusi asia. Meille on tärkeää, että näitä sovittuja rahoituskehyksiä ei rikota, [Toimi Kankaanniemi: Ihan eri asia!] että niiden puitteissa toimitaan. Me olemme näistä yhdessä sopineet, ja täällä myös eduskunta on osaltansa tämän kokonaisuuden käsitellyt. Me emme halua, että näitä rahoituskehyksiä muutetaan. [Kai Mykkäsen välihuuto] Tuo komission alkuperäinen esitys olisi tarkoittanut tätä, ja sitä me emme ole kannattaneet emmekä tukeneet, mutta samanaikaisesti nyt neuvotellaan siitä, millä tavalla tässä päästökaupan laajenemisessa juurikin liikenteeseen ja asumiseen, mistä edustaja Essayah puhui, varmistetaan oikeudenmukaisuus. Näitä solidaarisuuselementtejä me olemme valmiita tarkastelemaan, [Puhemies koputtaa] mutta emme tällaista rahoituskehystä rikkovaa uutta sosiaalirahastoa. [Vilhelm Junnila: Sekava selitys!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Seuraavaksi edustaja Harkimo.

16.18 Harry Harkimo liik (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksena en tässä vaiheessa lupailisi niin paljon, että ei tehdä sitä eikä tehdä tätä. FED nosti korkoaan eilen. Suomen korko on 2,3 prosenttia, Italian korko on neljässä prosentissa. Kreikan valtionvelka on yli 300 miljardia euroa, ja heidän taloutensa on pienempi kuin Suomen. Josain vaiheessa tulee se tilanne, että näitä maita joudutaan auttamaan. EKP:n pääjohtaja sanoi eilen, että etsitään uusia instrumentteja, millä näitä maita pystytään auttamaan, ja oli se instrumentti minkälainen vain, Suomi on jotenkin siinä mukana. Se on ihan selvä juttu, koska Suomi tietävästi kuuluu EKP:hen. Kysyisin pääministeriltä: oletteko käyneet keskustelua, ja minkälaisista instrumenteista puhutaan, ja miten näette, että Italiaa ja näitä muita maita pystytään auttamaan?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Pääministeri Marin.

16.19 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Rahapolitiikka ei tietenkään kuulu maan hallitukselle eikä Eurooppa-neuvostollekaan, vaan se kuuluu Euroopan keskuspankille ja pankeille, eli se ei ole hallituksen asia, mutta tietenkin tämä yleinen tilanne huolettaa laajasti. Se, mitä kiihtyvä inflaatio tarkoittaa kansalaisten arjessa, näkyy jo tällä hetkellä bensiinin kalliissa hinnassa, se näkyy ruuan hinnassa ja se tulee näkymään ruuan hinnassa tulevaisuudessa vielä voimakkaammin, ja se näkyy asumisen hinnassa. Korkojen nostokin vaikuttaa tavallisten ihmisten tilanteeseen. Nämä ovat kaikki valtavia haasteita, ja kyllä me kannamme näistä huolta, aivan kuten me kannamme huolta

Pöytäkirjan asiakohta PTK 74/2022 vp

myös valtioiden velkakestävydestä, ja kyllä tätä keskustelua totta kai varmasti yhdessä tullaan käymään.

Mistään uusista välineistä ei olla käyty keskustelua nyt Eurooppa-neuvostossa, mutta uskoisin kyllä, että tämä valtioiden velkakestävyys on asia, mihin me joudumme palaamaan. Me kannamme siitä syvästi huolta, ja meidän pitää yhdessä varmistaa, että koko EU talousalueena kestää nämä vaikeat ajat, jotka meillä ovat edessä. Ja sanon nyt aivan suoraan: meillä on vaikeat ajat edessä. [Puhemies koputtaa] Tämä inflaatio tarkoittaa kansalaisten ja valtioiden näkökulmasta erittäin vaikeita aikoja.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Edustaja Hassi.

16.20 Satu Hassi vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Perussuomalaisetkin tietävät, että ilmastotoimet edistävät riippumattomuutta Venäjän energiasta ja sitä, että lopetamme rahoittamasta Putinin sotakonetta. [Välihuuto perussuomalaisten ryhmästä] Perussuomalaiset tietävät myös, että EU:n perussopimuksia muutetaan vain jos jäsenvaltiot ovat siitä yhtä mieltä. Se, että Euroopan parlamentti tekee aloitteen, on todellakin vain aloite. Mehän teemme paljon aloitteita täällä eduskunnassakin. [Leena Meri: Hyvä tietää, että te vastustatte sitä! Pitäkää sitten lupauksenne!]

Mutta tämä kevät on osoittanut myös, että yksimielisyyysvaatimus EU:n ulkopoliittikappäätöksissä on ongelma. Se on esimerkiksi hankaloittanut sanktioita Venäjän suhteen Venäjän hyökättyä Ukrainaan. Eduskunta on itse asiassa ottaessaan kantaa hallituksen EU-se-lontekoon katsonut, että tätä yksimielisyyysvaatimusta pitää ainakin vähentää. Pyytäisin nyt hallitusta selvittämään: [Puhemies koputtaa] mikä on hallituksen näkemys nyt tästä asiasta?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: No niin, ministeri Tuppurainen.

16.21 Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomen tavoitteena on vahva ja yhtenäinen Euroopan unioni, joka on toimintakykyinen globaalisti, ja kyllä se on nyt käynyt ilmeiseksi, kuten edustaja tässä kuvasi, että yksimielisyyysvaatimus nimenomaan näissä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan liittyvissä kysymyksissä aiheuttaa meille jossain määrin uskottavuusongelmia, niin kuin on nähty sanktiopakettien käsittelyssä.

Suomen pitkä linja — ja kiitän eduskuntaa linjan vahvistamisesta — on ollut se, että me tuemme määräenemmistöpäätöksenteon kehittämistä EU:ssa ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan liittyvissä kysymyksissä. [Välihuuto perussuomalaisten ryhmästä] Se olisi mahdollista jo nykyisten perussopimusten puitteissa. Siihen on olemassa menettelytapa, niin sanottu passerelle-menettelytapa, jota voitaisiin haluttaessa käyttää. Eurooppa-neuvosto voisi sopia, että joku UTP- eli ulko- ja turvallisuuspolitiikkakysymys voitaisiin ratkaista ministerineuvostossa erikseen sovittaessa määräenemmistöllä. Kysymys on poliittisesta tahdosta ja johtajuudesta. Ellei sitä ole, on mahdollista myös mennä perussopimusten avaamisen kautta, mutta se ei ole Suomen hallituksen ensisijainen tavoite juuri nyt, koska jos perussopimukset avataan, niin sitten avataan kaikki. [Puhemies koputtaa] Ja onko nyt se aika avata perussopimukset, kun meillä lähinaapurustossa on sota käynnissä? Suomen mielestä ei ole. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 74/2022 vp

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt on aika antaa puheenvuoro edustaja Hoskoselle. — Arvoisa edustaja, mikrofoni päälle.

16.23 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Lyhyesti sen verran, että kun elvytyspaketti tehtiin, siinä tehtiin valtava virhe, kun tunnustettiin se, että meillä on yhteisvastuu Euroopan unionin alueella. Maastrichtin sopimuksessa sanotaan aivan selvällä suomen kielellä, että no bail-out -sääntö on edelleen voimassa. Sitä ei ole muutettu miksiäkään. Se perussopimus on voimassa. [Sanna Antikaisen välihuuto]

Ministeri Tuppurainen oli aivan oikein huolissaan venäläisestä fossiilisesta energiasta, ja saman ongelman tunnustan minäkin, mutta en ole niin huolissani ehkä kuin ministeri Tuppurainen, koska Venäjä on nyt viimeksi kuluneen viikon aikana kaksi kertaa pudottanut maakaasun tuloa Eurooppaan, niin että ehkä tämä ongelma hoituu eikä meidän kannata olla siitä huolissamme.

Mutta se, mistä meidän pitää olla huolissamme energiapolitiikassa, on se, että kotimaista energiaa verotetaan aivan älyttömästi perusteitta. Meidän tulee tehdä semmoinen toimenpide nyt, että... Turvetta on haukuttu tässä maassa maailman sivu, ja ihan epäoikeudenmukaisesti uusiutuva aine on viety sinne fossiililistalle. Nyt kun tämä energiapolitiikka kriisiytyy joka tapauksessa, meidän pitää vastuullisesti tässä maassa vaatia ja pitää huoli siitä, että puut menevät sellutehtaille ja sahoille. Nythän ne menevät energiantuotantoon. Aiotteko toimia niin, [Puhemies koputtaa] että turpeelta poistetaan päästökaupan maksut ja alamme elää normaalia elämää? [Satu Hassi: Ei aiota, ei ole Suomen käsissä!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Siellä arvotaan... — Pääministeri Marin kantaa vastuun.

16.24 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meillä ei ole täällä valtiovarainministeri paikalla eikä ole myöskään elinkeinoministeri paikalla, mutta tähän kysymykseen: Emme me ole käyneet keskustelua siitä, että tämä suljettaisiin päästökauppajärjestelmän ulkopuolelle. Ymmärrän, että meillä on paljon ja monia vakavia ongelmia meidän yhteiskunnassamme tällä hetkellä ja Euroopassa tällä hetkellä — sota ja pandemia, joka sekään ei ole valitettavasti vielä ohi vaan eri variantit yhä leviävät, ovat akuutteja, isoja, valtavia ongelmia. Mutta yksi iso ja huomattavasti isompi ongelma koko ihmiskunnan kannalta tulee olemaan, jos me emme saa ilmastonmuutosta pysäytettyä tai luontokatoa pysäytettyä. [Hannu Hoskonen välihuuto] Kyllä meidän pitää näidenkin asioiden eteen tehdä työtä, ja me emme voi kääntää kelloa taaksepäin. Me emme voi lähteä tukemaan sellaisia energiamuotoja, jotka saastuttavat, vaan meidän pitää päästä irti fossiilisista, [Hannu Hoskonen: Puhtaampi se on kuin maakaasu!] ja myös turpeen energiakäyttö tulee loppumaan. Me tulemme tarvitsemaan sitä juuri nyt, ja me olemme varautuneet siihen, [Puhemies koputtaa] että huoltovarmuuspolttoaineena turvetta nyt tarvitaan, [Puhemies koputtaa] mutta pidemmällä aikavälillä myös turpeen energiakäytöstä pitää päästä irti.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Edustaja Immonen.

16.25 Olli Immonen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten pääministeri toi tässä edellä esiin, niin polku tälle uudelle EU:n sosiaalirahastolle on edelleen auki. Onhan

Pöytäkirjan asiakohta PTK 74/2022 vp

tämä nyt aivan käsittämätöntä, että samaan aikaan kun moni suomalainen on pulassa elinkustannusten nousun seurauksena, Suomea ollaan viemässä mukaan EU:n rahastoon, josta rahoitetaan muiden EU:n jäsenmaiden sosiaaliturvaa — suomalaisten kustannuksella. EU on jatkuvasti kahmimassa itselleen lisää valtaa. Kuten täällä edustaja Mäkelä edellä toi esiin, niin viime viikolla Euroopan parlamentti esitti, että EU:ssa aloitetaan perussopimusten muutosprosessi, joka keskittäisi valtaa lisää EU:lle ja suurille jäsenmaille sekä murentaisi Suomen itsemääräämisoikeutta. Nyt, arvoisa hallitus, suora vastaus suoraan kysymykseen: aikooko hallitus tyrmätä perussopimusten muutosprosessin heti alkuunsa?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ministeri Tuppurainen.

16.26 Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sanotaan nyt selväksi vielä se, että Suomi ei ole hyväksymässä komission ehdottamaa ilmastotoimien sosiaalirahastoa. Se on hallituksen linja ja se on eduskunnan tahdonilmaisun mukainen, ja tätä kantaa me edustamme. Ja on erinomaista, että neuvotteluiden tässä vaiheessa ollaan jo tehty johtopäätös, että rahoituskehyksiä ei olla avaamassa, [Juha Mäenpää: Entä ne perussopimukset?] uutta rahastoa ei olla luomassa, ja tältä pohjalta on hyvä mennä eteenpäin ja pyrkiä kohti sitä päästökaupan laajennusta tavalla, joka on kustannustehokas ja ohjaa päästöjen alentamiseen. On aivan selvää, että eurooppalaiseen ajatteluun kuuluu myös se, että jos syntyy kohtuuttomia kustannusvaikutuksia, niin niitä koetetaan jollain tavalla lieventää. Tämä on perusajatus jo meidän koheesiopolitiikassa, alue- ja rakennepolitiikassa, josta myös Suomen maakunnat ja alueet hyötyvät.

Perussopimusten avaamisiin meillä on hallitusohjelmassa ja EU-selonteossa myöskin selkeä linja. Suomi ei aja nyt perussopimusten avaamista, ja tässä olemme EU:n valtavirrassa. Mitään suurta tahtoa konventin käynnistämiseen ei ole. Parlamentti on oman kantansa kertonut, ja usein Suomenkin parlamentti on asioissa aloitteellinen. [Perussuomalaisten ryhmästä: Vastatkaa kysymykseen!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt tämä aihealue on tällä erää käsitelty.

Kysymyksen käsittely päättyi.